

EESTI KUNSTIAKADEEMIA
Kunstikultuuri teaduskond
Muinsuskaitse ja konserveerimise osakond

Jana Liiv

**108 aastase puidust üürimaja
ajalooline ülevaade ja säilitamise ettepanekud**

Lastekodu 28, Tallinn

2021/2022 õppeaasta

Arhitektuuri konserveerimise ja restaureerimise täiendkoolituse lõputöö

Tallinn 2022

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. AJALOOLINE ÜLEVAADE	5
1.1 Piirkonna ajalooline kujunemine	5
1.2 Kinnistu ajalooline ülevaade.....	8
2. HOONE MATERJALIKASUTUS JA TEHNILISE SEISUKORRA KIRJELDUS.....	17
1.3 Vundament ja sokkel	17
1.4 Kelder	19
1.5 Välisseinad.....	20
1.6 Korstnad ja tulemüür	22
1.7 Katus ja pööning	23
1.8 Uksed ja aknad.....	26
1.9 Trepikoda.....	32
1.10 Sadeveesüsteem	34
1.11 Aed, piire	34
3. VÄÄRTUSED	35
4. KOKKUVÕTE	36
5. KASUTATUD KIRJANDUS	37
LISAD	39

SISSEJUHATUS

Käesoleva töö eesmärk on analüüsida Lastekodu 28 kahekorruselise puudust üürimaja materjalikasutust, tänast seisukorda ning kaardistada säilitamist vääriavad detailid. Hoone ei asu miljööväärtuslikus piirkonnas.

Objekti valikul sai määravaks isiklik seos kesklinna asumis asuva Lastekodu 28 hoonega. Soov oli välja selgitada agulitüüpi puudust üürimaja ajalugu, hoone materjalikasutus ja tehniline seisukord. Aastatega on teostatud kortermajas suuremahulisi ümberehitusi, kuid täna vajab hoone välisfassaad konstruktiivsemat lähenemist, et maksimaalselt säilitada üle saja aasta vanust hoonet.

Objekti andmed:

Aadress:	Lastekodu 28, Tallinn, Harjumaa
Valmimise aasta:	1914
Katastri nr:	78401:111:0290
Maa sihtotstarve:	elamumaa 100%
Kinnistu suurus:	1175m ²
Kuuluvus:	Lastekodu 28 KÜ
Muinsuskaitse staatus:	puudub

Joonis 1. Lastekodu 28 paiknemine Tallinna linna suhtes (allikas: Maa-amet, autori joonis)

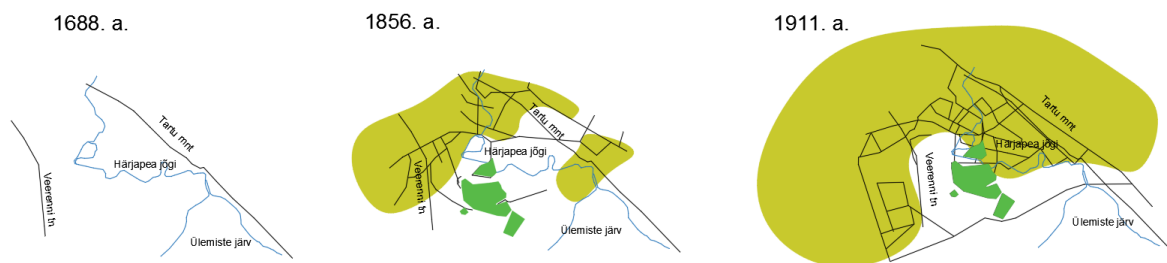
Joonis 2. Lastekodu 28 paiknemine Lastekodu tänava suhtes (allikas: Maa-amet, autori joonis)

1. AJALOOLINE ÜLEVAADE

1.1 Piirkonna ajalooline kujunemine

Keskaegse Tallinna linnakehandi piirid kujunesid välja 14. sajandi keskel ning kindlusmüüridest väljapoole jäid linnaelanike peenramaad ja hõreda asustusega eeslinnad - Kivisilla, Pleekmägi, Tõnismägi, Kalaranna, Kõismäe ja Kalamaja.¹

Peale Põhjasõda ja sellele järgnenud katkuperioodi taastus linnaelanike arv aeglaselt. Kui 1763 aastal oli umbkaudu 6700 elanikku, siis 1816 aastal oli 12 000 ja 1844 aastal 18 800 linnaelanikku. Tsaaririigi läänepoolseima kubermangu keskvoimu kasvades jõudsid Eestimaale uuendused ja tööstusrevolutsioon. Strateegilise sadamana, koondusid linna peamised mereväebaasid ja suured tehased, mis omakorda tõi linna oskustöölisi, kui ka maapiirkondadest töötajaid. Linnaelanike arvu kiirele kasvule aitas kaasa Tallinn-Peterburi-Paldiski raudteeliini avamine, mis edendas väliskaubandust. Suurte muutuste ajal kasvas elanike arv hüppeliselt, kui 1863 aastal oli 23800, siis 1871 aastal 29 100, 1881 aastal juba 45 000 ning 1897 aastal 58 810 elanikku. Järgmise sajandi alguses mitmekoridistus linnaelanike, küündis juba 159 200 elanikuni.²

Joonis 3. Keldrimäe piirkonna tänavate ja asustuse kujunemine, kaardianalüüs (autori skeem, põhineb digiarhiivi kaartide andmetel)

Tööstuse arenguga ning töökohtadega koondumisega peamiselt linnapiirkonda, kasvas vajadus üüri- ja elamupindade järele. Linnastumise eskaleerumine tõi kaasa olemasolevate asumite laienemise ja uute tekkimise.³

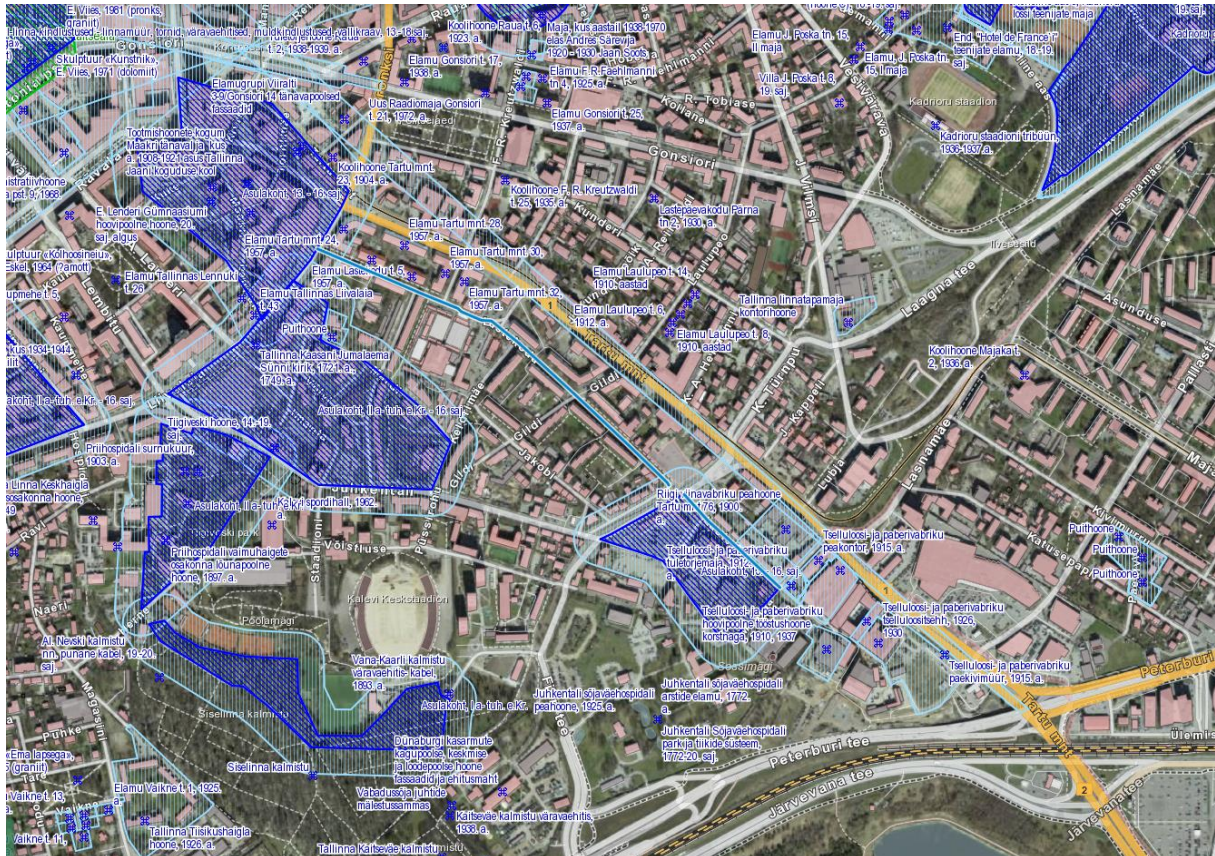
Keldrimäe asumi piirid on aegade jooksul muutunud ning ajaloolist kujunemist on mõjutanud suuresti piirkonna geoloogiline settetüüp. Asumi lähipiirkonna ajaloolise pärandi erinevate

¹ Bruns, D. Tallinn. Linnaehitus Eesti Vabariigi aastail 1918-1940. Kirjastus Valgus, 1998. lk 10

² Eesti Kunstiakadeemia ja autorid. Eesti linnaehituse ajalugu – keskajast tsaariaja lõpuni. lk 324

³ Pullat, R. Tallinna ajalugu 1860-ndate aastateni. (1976) Kirjastus Eesti Raamat, lk 102, lk 44

kihistute alguseks võib lugeda esmakordselt Härjapea jõe mainimist 1363 aastal.⁴ Tallinna kagusuunas asuv tuiskliiva setete poolt kujundatud maastik⁵ võeti kasutusele just strateegilistel põhjustel. Jõe vetevoolust sõltuvad veskid olid küll esimesed tööstused, kuid⁶ piirkonna funktsioon kujunes sobilikuks just militaarhoonete rajamiseks, kalmistute avamiseks, sakraalhoone ja sõjaväehospidali kompleksi ehitamiseks.⁷

Joonis 4. Lähipiirkonna kultuurimälestised Kedrimäe ja Juhkentali asumis: Priihs hospital, Siselinna kalmistu, Kaasani jumalaema sünnikirik, Dünaburgi kasarmud, Juhkentali sõjaväehospital ja Tselluloosi- ja paberivabrik. (allikas: Maaamet)

Elamuehituse kõrgaeg Keldrimäe asumis piirkonnas kasvatas elanike arvu ajavahemikul 1875-1915 ligi viiekordseks.⁸ 1897 aasta linnaplaanil (vt. Joonis 5) moodustas kruntidest kvartal risküliku, mis neljast suunast piirnes tänavatega (Lastekodu tn, Odra, Jakobi, Gildi tn). Hoone

⁴ Pullat, R. Tallinna ajalugu 1860-ndate aastateni. (1976) Kirjastus Eesti Raamat, lk 102, 44

⁵ Perens, R., Raukas, A. Sademevee immutamist pinnasesse Tallinna linna haldusterritooriumil. TTÜ 06.11.2018, lk 31

⁶ Pullat, R. Tallinna ajalugu 1860-ndate aastateni. (1976) Kirjastus Eesti Raamat, lk 102, 44

⁷ Maaameti geoportaal 01.05.2022, kultuurimälestiste kaart

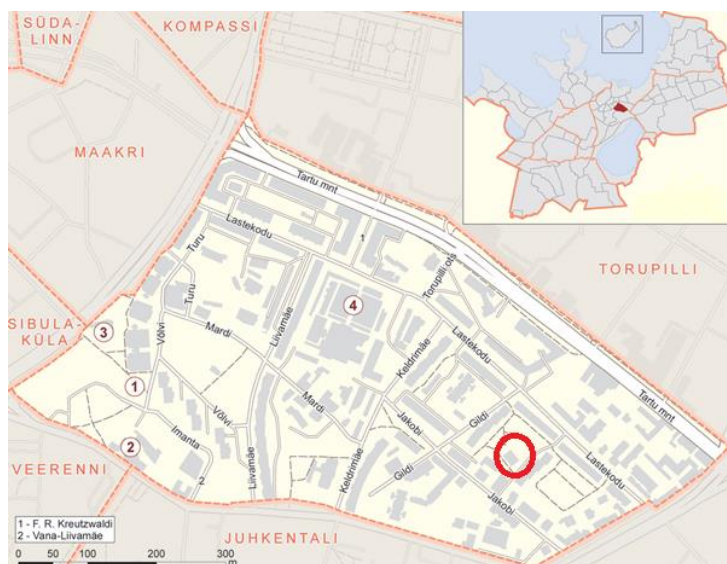
⁸ D. Bruns Tallinn. Linnaehitus Eesti Vabariigi aastail 1918-1940. Kirjastus Valgus, 1998. lk 100

paiknes tänava ääres ning sisehoovis oli veel hooneid, mis läbi erinevate tegevuste täitsid piirkonna elanike kõik vajadused.⁹

Joonis 5. План губернского города Ревеля 1897. Rahvusarhiiv kaardid [EAA.2072.2.17 leht 3](#). Keldrimäe, Lastekodu 28 kinnistu aastal 1897. Tänavatevõrk on välja kujunenud.

Tänane Keldrimäe asum asub Tallinna Kesklinna linnaosas, piirnedes põhjas Torupilli, lõunas Juhekentali, edelas Veerenni, läänes Sibulaküla ja loodes Maakri asumiga.

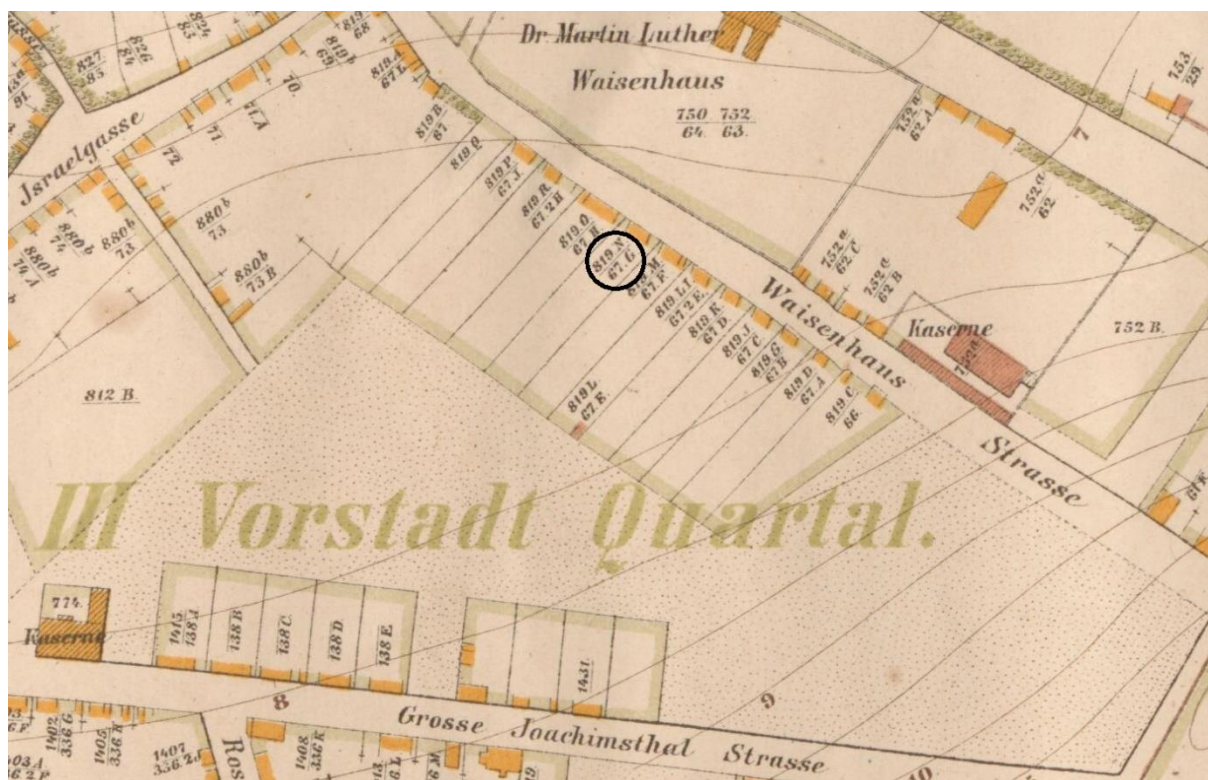

Joonis 6. Lastekodu 28 paiknemine Keldrimäe asumis (allikas: Google, autori joonis)

⁹ R. Nerman. Kalamaja ajalugu. (1996) Tallinna Raamatutrükikoda, lk 9

1.2 Kinnistu ajaoline ülevaade

1875 aastal toimus kinnistu ostu-müügi tehing 819N kinnistule (Joonis 7) ja omanikuks sai Paul Leschnewsky. Kinnistu läks pärimise teel võrdsetes osades jagamisele 18.1.1902 kuue pärija vahel- talupoja naise Dorofeja Hrisanfi t. Schkrabova (esimesest abielust Letschenevskaja), kubermangu sekretäri naise Ljubov Paveli t. Jakovleva (sünd. Letschenevskaja), talupoja naise Kapitolina Paveli t. Kerblane (sünd Letschenevskaja), Rakvere segaseisuslane Sergei Paveli p. Letschenevski ja alaealiste Nestor ja Parfiri Paveli p.-d Letschenevskite vahel.

Joonis 7. Situationsplan der Stadt Reval, herausgegeben vom Technischen Bureau des Stadtams 1885.a. [EAA.854.4.46 leht 2](#)
Keldrimäe, Lastekodu 28 kinnistu aastal 1885. Tegemist liiva väljadele jagatud heakorrastamata kruntidega. Plaaniil puudub Jakobi tänav.

Viis aastat hiljem toimus järgmine ostulepingu tehing päriliku obroki õigusega (21.07.1907) ja kinnistu omandas Abram Daniili p. Friedländer hinnaga 11 500 rubla. 22.11.1911 omandas pärandatava obroki õigusega kinnistu Tallinna segaseisuslane Joosep Ado p. Habricht tasudes tehingu eest 12 000 rubla. 30.09.1933 kohtuotsuse alusel omandasid päriliku obroki

sunnimüügi Tallinna-Haapsalu rahukogu määruse põhjal 35 060 krooni eest Tõnis Tomusk ja August Tomusk.¹⁰

Peale riigvõimu vahetust ja enne natsionaliseerimist oli krundil kuus hoonet. Lastekodu 28 majavalduse 1970 aasta plaanil on kinnistul kaks kahekordset puidust elumaja, asutuse hoone, laohoone ja kaks kuuri (vt. Joonis 8).

¹⁰ Rahvuarhiiv, kinnistu detailandmed Lastekodu 28, Tallinn Lutheri 28 toimik [EAA.2840.1.4727](#)

Joonis 8. Tallinna Mererajoonis, Lastekodu 28 asuva majavalduse asendiplaan aastast 1970. Toimik [EAA.854.4.46](#)

Lastekodu 28 hoonete ehitusprojektid ja täpsed ehitusdaatumid puuduvad. Seepärast ei ole täpselt teada hoonete ehituse ja valmimise aastad. Säilikus nr TLA.86.1.1366 on esimese

puidust üürimaja ehituse aastaks märgitud 1901 ja teise puidust hoovimaja ehitusaastaks 1912 (vt joonis 9).

The image shows an open historical cadastral register book. The left page contains a list of properties with handwritten entries. The right page shows a grid with columns for property details and values. The entries are as follows:

Number	Name	Year	Value	Notes
1	Peter Jaan	1901	8	
2	Korvimeel Jaan	1901	20	
3	Suursaar Juuli	1901	10	
4	Wainla Volkmar	1901	18	
5	Spaul Linn	1901	10	
6	Pire Milt	1901	15	
7	Ullmann Ernst	1901	10	
8	Eubee Juuli	1901	10	
9	Pomuro Marie	1901	10	
10	Undrits Leena	1901	10	
11	Lappe Marie	1901	10	
12	Wes Tõnis	1901	35	189- x 21 = 1596- 189- x 21 = 1800-
13	Habitik Jaan	1912	40	
14	Habitik Hendrik	1912	40	
15	Lemby Emilie	1912	20	
16	Langi Leena	1912	18	
17	Lutherus Jõnis	1912	19	
18	Maasa Karl	1912	22	
19	Pällason Marie	1912	20	
20	Lislin Heinrich	1912	10	

Joonis 9. Säilik TLA.86.1.1366-Tallinna Linnavalitsuse Rahandusosakond. Teatiseid kinnisvara koosseisu, tulukuse ja väärtuse kohta, Lastekodu (584-613). Kinnistul asunud kahe puidust kortermajale lisaks asus kinnistul tööstushoone ja tallid.

Lastekodu 28 kinnistu esimene hoone oli kahekordne puidust üürimaja, mis asus Lastekodu tänava ääres. Sissepääsud olid hoovist ja esimese korruse ruumide ekplikatsioonil on märgitud 4 kööktuba, 1 elutuba+köök, 2 panipaika ja tuulekoda. Elamispindala 85,6m² ja põrandapindala kokku 108,2m². Teisel korrusel oli kuus kööktuba kogupindalaga 91,1m². Hoones puudus voolav-vesi ja tualetid.

Kanalisatsiooni ja kraanivee puudumise tõttu ehitati kuivkäimlad majadest eemale hoovi, kas puukuuride juurde või õuenurka.¹¹

¹¹ Mäsak, E. Elutingimused Tallinna eeslinnades 1870-1940, Tallinn. Lk 66

Kinnistul asunud kahekordses kivihoones tegutses Tallinna vorstivabrik¹². Hoone keldrikorrusel olid laoruumid, esimesel korrusel ametiruumid, ladu ja pesuköök. Teisel korrusel asusid eluruumid, köök, vannituba ja ametiruumid. (vt. Lisa joonis 62)

Säilinud kolmas hoone on kahekordne puidust üürimaja, kõrge paekivist lintvundamendiga ja täiskeldriga. Fassaad on ebasümmeetrilinese lahendusega, kaheksa teljeline keskse trepikojaga maja. Peauks on kahepoolne puidust tahveluks. Esimesel korrusel oli pea sada aastat tagasi kaks korterit vannitoa ja tualetiga, teisel korrusel olid kööktoad ja elanikele mõeldud tualett oli koridoris. (vt. Lisa joonis 63)

Piirkonnale olid iseloomulikud kitsad ja krundisügavusse ulatuvad kinnistud, kus oli valdavalt ka hoovihoonestus. Peamiselt ruuminappusest tingitud olukord tekitas vajaduse võtta kasutusele üüriruumidena ka keldriruumid.¹³

Kinnistul kasvas 5 õunapuud, 1 ploomipuu, 6 punasesõstra, 2 mustasõstra põõsast ja 1 karusmari.¹⁴

Kinnistul olnud hooned natsionaliseeriti 1940 aastal.¹⁵ (vt. Lisa joonis 61) 1971 aastal Tallinna Linna TSN TK Arhitektuuri ja Planeerimise Ameti hinnangul olid esimene puidust üürimaja ja teine tootmishoone 70% ulatuses amortiseerunud ning hooned lammutati.¹⁶ Hoone tagastati õigusjärgsetele omanikele 08.09.1993 aastal.¹⁷

Vabaturumajanduse saabudes vahetusid omanikud ja korteriomanike tellimusel koostas 2004 aastal Happy Hoyse OÜ Lastekodu 28 elamu ümberehitusprojekti, mis andis arhitektuurse lahenduse pööningu välja ehitamiseks.

¹² Tallinna Linnavalitsuse Rahandusosakond. Teatised kinnisvara koosseisu, tulukuse ja väärtuse kohta, Lastekodu (584-613) TLA.86.1.1366

¹³ Noo, A. Tallinnas 20. sajandi algul ehitatud tööliselamu. Hoonetüübi kujunemine ja säästev renoveerimine. Magistritöö 2007. Lk 50

¹⁴ Tallinna Linnaarhiiv, Lastekodu 28 kinnistu säilik [ERA.T-2.4-1.6325](#)

¹⁵ Tallinna Linnaarhiiv, Lastekodu 28 säilik. Avaldatud ENSV Teataja 1940, 66-888/2066. [ERA.T-2.4-1.6325](#)

¹⁶ Tallinna Linnaarhiiv, Lastekodu 28 üürimaja ja tootmishoone lammutamine. [ERA.T-2.4-1.6325](#)

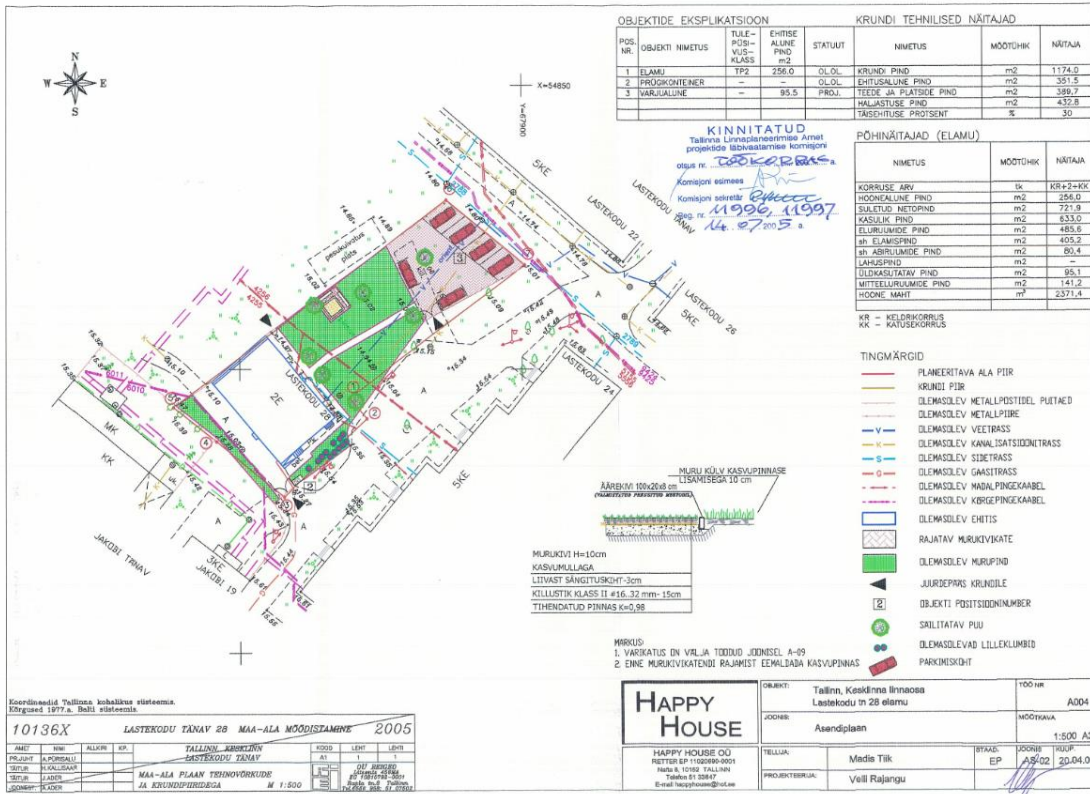
¹⁷ Tallinna Linnaarhiiv, Lastekodu 28 tagastamine õigusjärgsetele omanikele 08.09.1993 [ERA.T-2.4-1.6325](#)

Joonis 10. Maaameti fotoladu kaardirakendus www.fotoladu.maaamet.ee ajaloolised aerofotod 1939. (Vaadatud 26.04.2022) Piirkonna aerofoto enne nationaliseerimist.

Joonis 11. Lastekodu 28 hoone vaated Projekt Happy House 09.08.2004 – tagafassaad, peafassaad, otsafassaad kagust ja loodest.

Joonis 12. Lastekodu 28 asendiplaan, Projekt Happy House 09.08.2004 – asendiplaan.

Joonis 13. Lastekodu 28 hoone otsafassaadi vaade kagust, otsafassaadil enduv madal eeskoda (autori foto).

Joonis 14. Lastekodu 28 hoone paekivituelmüür, otsafassaad loodest (autori foto).

Joonis 15. Lastekodu 28 hoone tagafassaad edelast (autori foto).

Joonis 16. Lastekodu 28 hoone peafassaad kirdest (autori foto).

2. HOONE MATERJALIKASUTUS JA TEHNILISE SEISUKORRA KIRJELDUS

Lastekodu 28 on ristikülilise põhiplaaniga, ebasümmeetrilise teljelisusega kahekordne kellerdatud puidust korterelamu.

1.3 Vundament ja sokkel

Hoonel on paekivist lintvundament, millel puuduvad välised vajumise tunnused. Vundament on murtud paekivi plokkidest, mis on laotud siduva mördi abil ning vundamendi maapealne väline osa on krohvitud. Krohvitud sokli kõrgus 920mm ja laius 600mm.

Sokli alumises servas u 30-40 cm ulatuses maapinna lähedalt on sokli alumine serv avatud niiskusele. Lubikrohv puudumise tõttu pole sokli alaserv kaitstud ja massiivne paekivist sokkel on ilmastikuoludele avatud. (vt. Joonis 17) Peafassaadi sokli algupärane sillutusvöö on paeplaatidest, mis on aja jooksul seinast eemale nihkunud ning vundamendi ja plaatide vahele on kogunenud huumuskiht. (vt. Joonis 18)

Soklist on kolmest kohast läbi viidud gaasikütte ventilatsioonitorud, millest aastaringselt väljuv aur, ilmastikust tingitud temperatuurikõikumised ja õhku paisatav soe õhk ei mõju soodsalt puitfassaadile ega sokli kivimile.

Kahjustunud on vee- ja stardilauad, seeläbi sokkel osaliselt katmata. Samuti on stardilauad pehkinud ja värvikatteta. (vt. Joonis 20)

Lahendused:

- Hoone säilitamise seisukohast on oluline korrastada sokkel. Lahtine krohv eemaldada koputades, tsementmört eemaldada. Teostada suuremate vuugivahede täitmine lubimördiga ja krohvida sokli katmata pinnad.
- Eemaldada pinnas paekivi sillutusvöö ja vundamendi äärest, asendada liiva või peene killustikuga. Paekivi plaatide tõstmine ja liigutamine ei ole soovitatav, sest liigutamisel võivad plaadid laguneda.
- Paigaldada puuduvad sokli stardi- ja veelauad. Enne tööde teostamist kontrollida alumiste puitkonstruktsioonide seisukorda, vajadusel välja vahetada. Lauad katta värviga.

- Leida lahendus soklist läbi toodud kolme gaasikütte ventilatsiooni õhtusutoru asukoha osas. Tellida projekt, kus õhutustorud viiakse mööda korstnajaalga katusele ja korstnast tuua välja õhutustorud.

Joonis 17. Sokli niiskuskahjustus (autori foto)

Joonis 18. Paekivi sillusvöö (autori foto)

Joonis 19. Sokli erinevad krohvid, ja krohvimata pind

Joonis 20. Soklil puudub veelaud (autori foto)

Joonis 21. Soklil gaasikütte ventilatsiooni õhutusava (autori foto)

1.4 Kelder

Tegemist on kellerdatud hoonega, mille paekivi seinad on seestpool krohvimata. Keldris on säilinud paekivi ja osaliselt betoneeritud põrandad (vt. joonis 22). Otseseid niiskuskahjustusi keldri ruumides ei ole.

Keldri ja esimese korruse vahelagi on metall-taladel raudbetoonist lame lagi. (vt. Joonis 23)
Laes tarindis ei ole vajumisi, murenemisi ega pragusi. Lae seisukord on hea.

Joonis 22. Paekivi ja betoon põrandakate (autori foto)

Joonis 23. Lamebetoon metalltaladel (autori foto)

1.5 Välisseinad

Hoone on ehitatud rõht-palkkonstruktsiooniga, palkide vahed on takutatud ning laudis on paigaldatud puitlippidest sõrestikule. Laudise alla on paigaldatud tuuletõkke papp. Välisseina palgi paksus on 20cm.

Laudise välisviimistlusel on nähtav ajaline kulumine ja värvi tuhmumine, kuid värvi koorumist algsel laudisel ei esine. Laudise kulumist on näha peamiselt lõunapäikesele avatud fassaadi poolel (laudise värvitoon on heledam). Välisfassaadi laudisel esineb kahjustusi nagu paekivi ja laudise liitumiskohas ning lisaks ka laudise vajumine/nihkumine. (vt. Joonis 27) Fassaadi ülemisel 8-10 laudisel on puidu ja värvi tonaalsuse tugev muutumine.

Hoone fassaad on kaetud kolmest küljest horisontaalse profileeritud laudvooderdisega, millest ainult esifassaadil on laudisega vahevöö. Kitsad püstlaudisest profiiliga vahevööd ilmestavad fassaadi soklikorruse ja teise korruse vahetalade piiril.

Hoone otsafassaadid on erinevad. Kagusuunaline otsasein on laudvooderdisega, kus kolmnurkne otsaviil on kaetud kitsaprofiililise saelõikelise püstlaudisega. Hoone loodesuunaliselt asuv otsasein on paekivist hoone tulemüür.

Hoone kolmnurkne otsaviil on kaetud kitsaprofiililise saelõikelise püstlaudisega, kuid otsafassaadil puuduvad pärlinid. Välisseinte veeplekid on osaliselt asendatud uutega, osaliselt amortiseerunud, läbi roostetanud või puudu. (vt. Joonis 24)

Joonis 24. Välisseinte veeplekid (autori foto)

Joonis 25. Otsaviilu laudis ja pärlinite kohad (autori foto)

Joonis 26. Laudise seisukord (autori foto)

Joonis 27. Fassaadi laudise vajumine (autori foto)

Joonis 28. Fassaadi stardilaud on pehkinud ja värv koorub (autori foto)

Lahendused:

- Säilitada olemasoleva hoone ajalooline välisilme. Muudatuste soovi korral konsulteerida Muinsuskaitseameti spetsialistiga ja vajadusel tellida projekt.
- Niiskuskahjustusega, nihkunud, pehkinud kohtades tuleb laudis eemaldada, et kontrollida puitkonstruktsiooni seisukorda. Vajadusel eemaldada vahevöö. Vahetada välja pehkinud puiduosad ja teha vajalikud puiduparandused.
- Asendada kahjustunud vee- ja stardilauad kvaliteetsest puitmaterjalist.
- Paigaldada uued sobiva profiiliga tsingitud välisseinte veeplekid. Värvimine teostada 3 aasta pärast hoone fassaadiga sobivas toonis.
- Paigaldada pärnlid, võttes eeskujuks ajastutruu otsafassaadi pärlin.

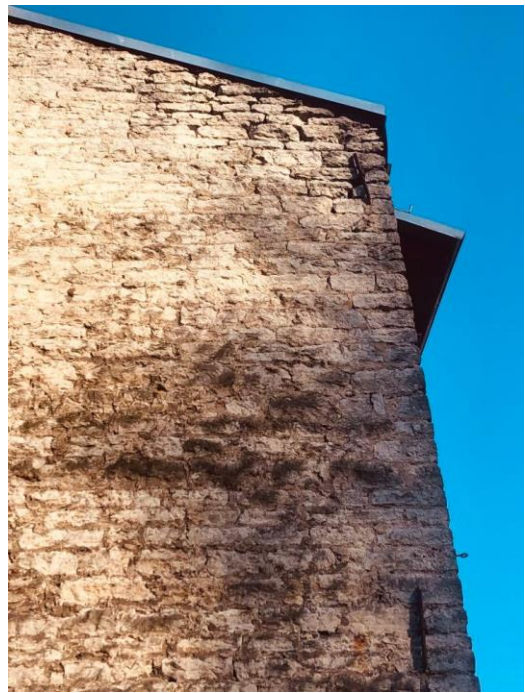
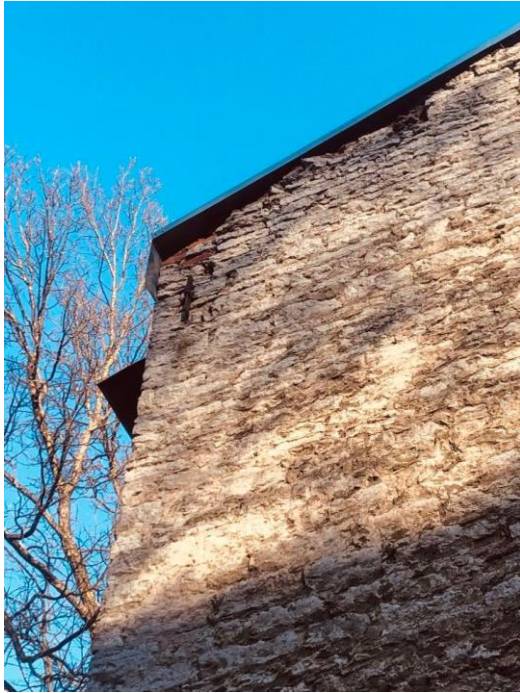
1.6 Korstnad ja tulemüür

Hoonel on viis valgetest silikaattelistest korstent, mis laoti 2005 aastal uue katusetarindi ehitamise käigus. Korstnatel puuduvad korstna pitsid. Täna on viiest korstnast kasutusel kaks.

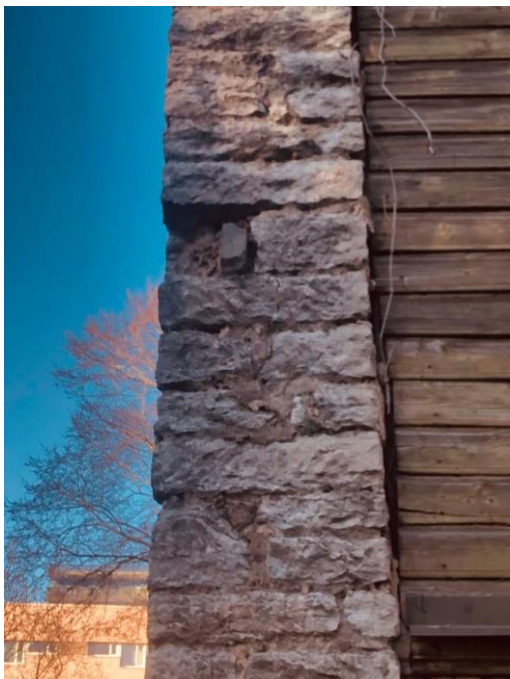
Tulemüür on laotud paekivist ja ülemine serv on kaetud kaitseplekiga. Müür on varasemalt olnud krohvitud. Sein seisukord üleval katuse räästa piirkonnas on väga ohtlik, kivid on lahti ja ilma sidusaineta. (vt. Joonis 29, 30) Müüri sees olnud avasi on täidetud telliskividega ja betoonmördiga.

Lahendus:

- Laduda korstnale krae, mis suunab vihmavee korstna jalast eemale. Korstna pitsile paigaldada kitsas tagasipööratud äärega plekk.
- Tulemüüri lahtised kivid eemaldada ning lubimördiga uuesti laduda, Katkised kivid asendada uutega. Peale vuukide täitmist tuleb sein krohvida.

Joonis 29, 30. Tulemüüri otsafassaadi ülemised kivid on lahti (autori foto)

Joonis 31. Tagafassaadi tulemüüri kivid on lahti (autori foto)

1.7 Katus ja pööning

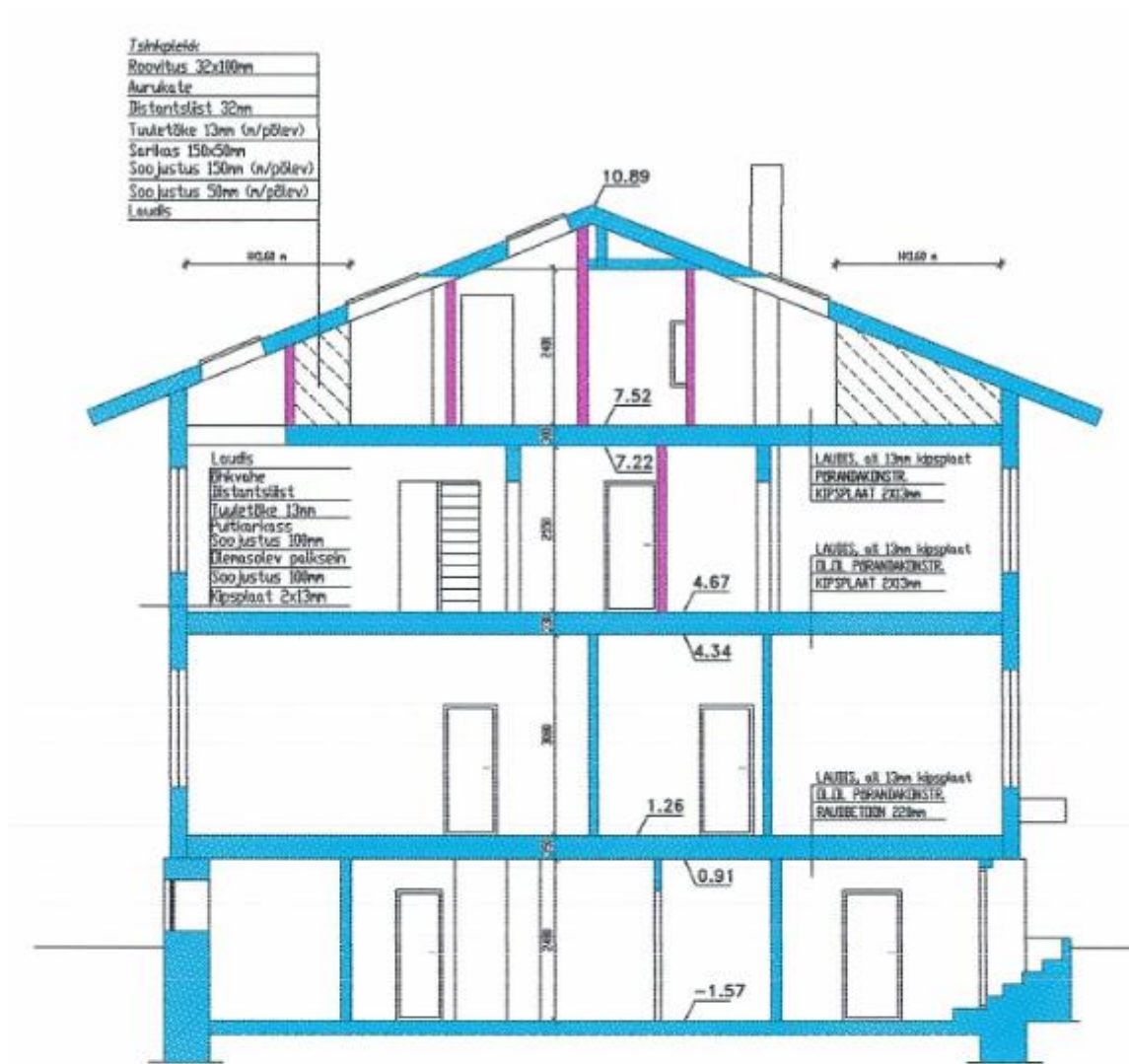
Hoone on viilkatusega ja kahe vintskapiga. Katusekonstruktsioon on puidust sarika pennide süsteem, kus sarikad toetuvad toolvärgile. Seoses katusealuse väljaehitamise 2005 aastal vastavalt Happy House projektile on 90% pööningu pinnast korteriteks ehitatud.

Hoonel on plekk-katus, mis vahetati 2005 aastal. Katus on avatud räästaga, sarikad nähtaval, kuid ehituse käigus eemaldatud pehkinud ja mädanenud saelõikelised sarikaotsi ei asendatud samaväärsetega.

Katusekattena on kasutatud kuumtsingitud terasplekki, mis on ühekordse valtsiga. Plekk ei ole värvitud.

Lahendus:

- Tellida ekspertiis, et saada hinnang, kas katusealuse väljaehitamise töö on olnud kvaliteetne. Katuse avamisel on vaja kontrollida, miks on toimunud seinlaudise ja palgi vajumised katuseräästa piirkonnas. Lisaks talvel tekivad jääpurikad ja suvel tilgub läbi kipsplaadi kondensvesi. Tuleb lahendada liigse niiskuse tekitatud kahju pööningu- ja katusekonstruktsioonile.

SÄILITATAVAD KONSTRUKTSIOONID

PROJEKTEERITAVAD SISESEINAD

MÄRKUSED:

1. HOONE SOOJUSTAMISEKS KASUTATAVAD SOOJUSTUSMATERJALID PEAVAD OLEMA MITTEPÕLEVAD.

HAPPY HOUSE	OBJEKT: Tallinn, Kesklinna linnaosa Lastekodu tn 28 elamu	TOO NR A004
	JOONIS: Lõige 2-2	MÕÖTKAVA 1:100 A4
HAPPY HOUSE OÜ RETTER EP 11020890-0001 Nefis 6, 10152 TALLINN Telefon 51 33847 E-mail happyhouse@hotmail.ee	TELLIA: Madis Tiik	STAAD. EP
PROJEKTEERIJ: Velli Rajangu	JOONIS A-07	KUIP. 09.08.04

Joonis 32. Katusealuse väljaehitamine Lastekodu 28. Lõige 2-2

1.8 Uksed ja aknad

Hoonel on säilinud peafassaadil algupärane kahepoolne sisseavanev tahveluks, valgmik ja sepiskonsoolidel varikatus, millel on kirjas hoone valmimise daatum 1914. (vt. Joonis 31, 32) Esifassaadil on säilinud algupärane koridori aken ja pööningu aken.

Joonis 33. Peafassaadi uks (autori foto)

Joonis 34. Sepiskonsoolidel varikatus (autori foto)

Hoone tagafassaadi kahepoolne uks on oma kujunduselt lihtsam. Säilinud on mõlemad algupärased valgmikud ja sandrik.. Uksel puudub hoonele omane varikatus. (vt. Joonis 35) Lisaks on tagafassaadil säilinud koridori ja pööningu algsed aknad.

Kolmas sissepääs asub hoone kaguküljel, mis on arvatavasti hiljem ehitatud vajaduspõhiselt ehk teenija sissepääs. Eenduval madalal eeskojal on ühepoolne viilkatus, mille vundament on ehitatud eraldiseisvana hoone lintvundamendist. Kahe vundamendi ühenduskohas on vertikaalne pragu, mis jookseb paralleelselt hoone vundamendiga ülevalt-alla. Madala koja välisfassaadi nurgad on vormistatud hoone fassaadiga sarnaselt nurgalauaga. Katus on puitlaudisega, mis on kaetud tõrvapapiga. Katus on väga kehvas seisukorras.

Hoone sein ja koja liitekoht on kaetud plekiriba. Eeskotta viib paekivi trepp, mille astmeplaadid on tugevalt amortiseerunud. Trepi käsipuu on valmistatud peaukse varikatuse sepiskonsooli eeskujul 2000 aastal.

Joonis 35. Tagafassaadi kahepoolne uks, algsed valgimikud ja sandrik (autori foto). Aste on hilisem, betoonis tänavaäärekivi.

Joonis 36. Varikatus tagafassaadi keldriukse kohal. Niiskuskahjustused fassaadil.

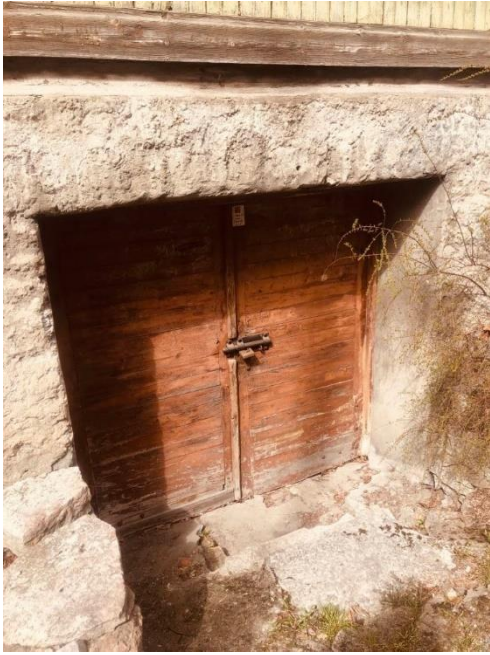

Joonis 37. Paekivi plaatastmetega trepp (autori foto)

Joonis 38. Trepiga eeskoda otsafassaadil (autori foto)

Otsafassaadil on kahepoolne sissepoole avanev keldriuks. Keldril puudub varikatus. (vt. Joonis 39). Tagafassaadi keldriuks kohal olev varikatus puitkonstruktsioon on suur ja kohmakas ning varikatus all on laudisel niiskusekahjustus. (vt. Joonis 36)

Joonis 39. Otsafassaadi keldri sissepääs. Keldril puudub varikatus. (autori foto)

Hoone kõigi korterite aknad on välja vahetatud mitmes etapis, uute eriilmeliste puitaknende vastu. Akendel profileeritud piirdeliistud on suuremas osas koopiad. Samuti on säilinud osad akna profileeritud sandrikud ja karniisid, osaliselt asendatud koopiatega. Hetkel on fassaadil puudu enamus puitdetaille, mis on jäänud paigaldamata või on hävinenud akende paigaldamisel. Selline välisfassaadi olukord muudab hoone üldilme lohakaks ning ei kaunista hoonet ajastule omaselt. Lisaks on akende lengid katmata, mis kahjustab hoone akent ümbritsevat laudist ja puitkonstruktsioone.

Joonis 40. Aknal uued piirdeliistud, sandrik puudu

Joonis 41. Tagafassaadi koridori aken algse puit dekooriga

Joonis 42. Paigaldatud algself väiksem aken (autori foto)

Joonis 43. Puuduvad piirdeliistud, alumine aknakarniis

Hoone kõik keldrikorruse aknad on vahetatud ja suletud erineva materjaliga ning on eriilmelised. Keldriukse kohal puudub varikatus.

Joonis 44. Klaasplokist keldriaknad (autori foto)

Joonis 45. Kahepoolsest avanevad hingedel aknad

Joonis 46. Laudisega kinni kaetud keldriaken (autori foto)

Joonis 47. Klaaspaketiga keldriaken

Joonis 48. Laminaatkattega keldriaken, niiskuskahjustus sokli alaservas

Esimese korruse sisekoridoris on säilinud kahel korteril algsed kahepoolsed topelt tahveluksed, millel välimised ukсед avanevad väljapoole ja sisemised ukсед sissepoole. Uste viimistlus on olnud aaderdus. Teise korruse algsed tahveluksed olid värvitud.

Joonis 49. Korterі ukсед

Joonis 50. Restaureeritud II korruse korterі originaaluks

Lahendus:

- Algupärased ukсед nii hoones sees, kui väljas tuleb restaureerida ja mis ei ole ajaloolised tuleb teha koopiad arvestades olemasolevate algupäraste ustega.

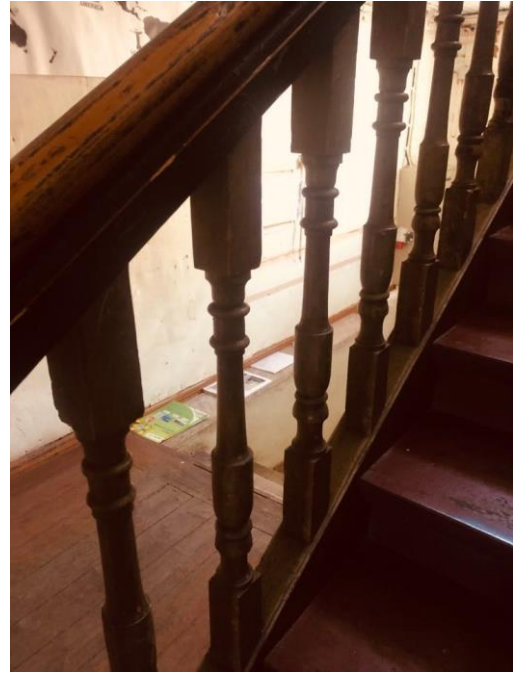
- Paigaldada kõik uued aknad, millel on ajastule omane puitdekoor ja furnituur. Akende vahetus on vajalik, et kõik aknad on ühes mõõdus ning akende paigaldamisega kohe paigaldada õige profiiliga karniisid, sandrikud, piirdeliistud, tuuleliistud kõigile akendega.
- Paigaldada uued keldriaknad, nn lenderi tüüpi keldriaknad. Avatäited varustada sulustega, mis sobivad keldriakendele. Vahetusega parandada lagunenenud sandriku kiviosa niiskuskahjustused.
- Algsed koridori aknad ja valgmikud restaureerida kasutades linaõlikitti ja linaõlivärvi.
- Hoone fassaadile, puit-ustele, trepile ja trepi käsipuule teostada värvikihtide uuring. Trepid puhastada vanadest värvikihtidest, teostada puiduparandused ja värvida.
- Tagafassaadi maja uksele ja keldri uksele paigaldada varikatused, eeskujuks võtta peafassaadi sepiskonsoolidel varikatuse lahendus.
- Tagafassaadi keldriuks välja vahetada ja teha tagafassaadi maja uste näitel koopia.
- Peafassaadi varikatus restaureerida.
- Otsafassaadil eenduva eeskoja katuse pehkinud katuselauad välja vahetada, asendada pehkinud puiduosad ning asendada uutega. Katusematerjalina kasutada bituumen katusekatet.

1.9 Trepikoda

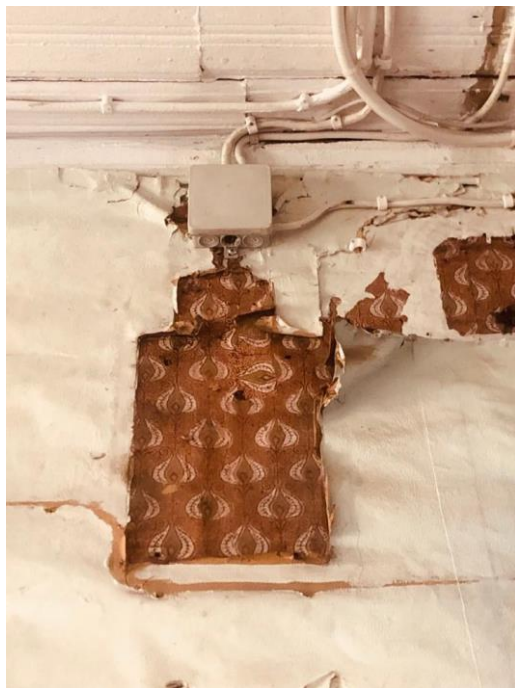
Trepikojal on rõhtprussidest seinad, mida on katnud algselt tapeet. Täna on koridori seinad kaetud heledaks värvitud papiga. Koridori lagi on kaetud laudisega ja ühe puidust vaheplatvormiga balustritega kaunistatud trepp. Teisel korruse põrand on värvimata puitlaudisest, mis on kaetud linoleumiga. Koridoris paiknevad kitsa profileeritud ja värvitud voodrilauaga kaetud kojakapid.

Joonis 51. Trepikoda (autori foto)

Joonis 52. Trepi palustrid (autori foto)

Joonis 53. Trepikojas kasutatud tapeedimuster (autori foto)

Joonis 54. Tagafassaadi puidust trepp (autori foto)

Joonis 55. Trepikoja palgi puidu kahjustused (autori foto)

Joonis 56. Pööningul puidu kahjustused (autori foto)

Hoone edelapoolsel puitkonstruktsioonil, trepiastmetel ja palustritel tugevad puidukahjustused. Hoone tagumise koridori seina ülemine palk kergelt väljapoole vajunud.

Lahendused:

- Leida sobiv ajastutruu tapeet koridori seinakatteks.
- Trepid puhastada vanadest värvikihtidest, teostada puiduparandused ja värvida.
- Trepi käsipuud ja palustrid puhastada ja värvida. Putukapuidukahjustutstega palustrid välja vahetada, sama profiiliga koopiate vastu. Välja selgitada kahjustuse tekitaja ja leida sobiv puidukaitsevahend.
- Säilitada teise korruse trepikoja kapid ja puitlagi.

1.10 Sadeveesüsteem

Hoonele on paigaldatud sadeveesüsteem vastavalt Happy House projektile 2005 aastal. Lahendamata on jäänud vihmaveetorust sademevee suunamine vundamendist eemale selleks ette nähtud hajumisalale.

1.11 Aed, piire

Kinnistut ümbritseb metallpostidel puitlippidest aed, millel on kaks väravat.

3. VÄÄRTUSED

Lastekodu 28 puidust hoovimaja ei asu miljööväärtuslikul alal ega ei ole miljööväärtuslik hoone. Puithoone suurim väärtus on hoone põhikehand, paekivist sokkel, palkidest välisseinad ja vettpidav katus.

Säilitatavate väärtuste loetelu:

1. Säilitada maksimaalselt algupärast välisvoodrilaudist ja puidust dekoratiivdetalle.
2. Peafassaadi välisuks, framuugaken ning koridori ja pööningu algsed aknad;
3. Peafassaadi ukse sepiskonsoolidel varikatus, daatum 1914;
4. Eenduv madal eeskoda nn teenija sissepääs;
5. Paekivitrepid, paekivi sillusvöö;
6. Sisetrepiokjad nii puit, kui ka kivitrepid;
7. Puittrepi käsipuu ja algne puitpalustraad;
8. Esimese korruse kõrged kahepoolsed aaderdatud korteriuksed;
9. Algupärane fassaadlaudis, vajab osaliselt asendamist ja samaväärse laudise leidmist;
10. Välisfassaadil säilinud algne puitdekoor – karniisid, sandrikud, piirdeliistud;
11. Teise korruse algne restaureeritud uks.

4. KOKKUVÕTE

Antud töö eesmärgiks oli uurida kesklinna linnaosas asuva Lastekodu 28 hoone ajalugu, materjalikasutust ja tehnilist seisukorda. Vaatamata mitmetele arhiivipäringutele ei ole säilinud 20 sajandi alguses massiliselt ehitatud Lastekodu 28/Luteri 28 puidust tööliselamu või üürimaja tüüpi hoone algset projekti. Seega ei ole teada hoone projekteerinud arhitekti ega büroo nime. Kuid hoone arhitektuur räägib kindlas kõneviisis, tegemist on 20 sajandi algusele võidukäiku teinud agulitüüpi kahekorruseline puidust üürimajaga või rahvapäraselt nn Lenderi maja.

Lastekodu 28 hoovimajas on täna kaasaegsete mugavustega korterid, kuid hoone ajalooline välisfassaad on tundmatuseni muutunud ning hooletusse jäetud. Seepärast on oluline muuta hoone rõhuasetust interjööri eksterjööri ning panustada fassaadi taastamisse.

5. KASUTATUD KIRJANDUS

- Bruns, D. Tallinna ajalugu 1860-ndate aastateni. (1976) Kirjastus Eesti Raamat, lk 100,102
- Bruns, D. Tallinn. Linnaehitus Eesti Vabariigi aastail 1918-1940. Kirjastus Valgus, 1998. lk 10
- Eesti Kunstiakadeemia ja autorid. Eesti linnaehituse ajalugu – keskajast tsaariaja lõpuni. (2019) Kirjastus Tallinna Raamatutrükikoda. Lk 324
- Kivi, A. Tallinna tänavad. (1972) Kirjastus Valgus. Lk 64
- Maa-ameti fotoladu kaardirakendus www.fotoladu.maaamet.ee [WWW] 01.05.2022
- Maa-ametigeoportaali kaardirakendused [WWW] 24.04.2022
- Nerman, R. Kalamaja ajalugu. Tallinn. Tallinna Raamatutrükikoda, 1996. lk 9
- Noo, A. Tallinnas 20. sajandi algul ehitatud tööliselamu. Hoonetüübi kujunemine ja säästev renoveerimine. Magistritöö 2007. Lk 50
- Perens, R., Raukas, A. Sademevee immutamisest pinnasesse Tallinna linna haldusterritooriumil TTÜ 06.11.2018, lk 31 [WWW]
file:///C:/Users/Admin/AppData/Local/Temp/Tallinn_%20sademeveeimmutus_06.11.2018-2.pdf (28.04.2022)
- Pullat, R. Tallinna ajalugu 1860-ndate aastateni. (1976) Kirjastus Eesti Raamat, lk 102, lk 44
- Mäsak, E. Elutingimused Tallinna eeslinnades 1870-1940, Tallinn 181. Lk 66
- Tallinna Linnavalitsuse Rahandusosakond. Teatised kinnisvara koosseisu, tulukuse ja väärtuse kohta. Säilik TLA.86.1.1366
- Tallinna Linnaplaneerimise Ameti arhiiv, Tallinnas kesklinna linnaosas Lastekodu tn. 28 asuva elamu ümberehitus. Asendiplaan ja arhitektuur, Happy House OÜ (kasutatud arhiivist saadetud turvatud linki, kehtib kuni 27.05.2022) [WWW]
<https://veeb.tallinnlv.ee/pilv/s/flrp7Md5n37ocpv>
- Tallinna Linnaarhiiv, Lastekodu 28 kinnistu säilik ERA.T-2.4-1.6325
- Rahvarhiiv www.ra.ee, kinnistu detailandmed Lastekodu 28, Tallinn Lutheri 28 toimik EAA.2840.1.4727 [WWW] 02.04.2022
https://www.ra.ee/apps/kinnistud/index.php/et/kinnistud/view?id=3859&knr=&hpr=&krundi_nr=&markus=&kinnistu_nimi=&eesnimi=&perenimi=&sisu=&perenimi_sisu

=&majad=&tanav=&asustus_yksus=&asustus_yksus_sisu=&liht_otsing=lastekodu%2028&_xr=eNotjEsOhDAMQ68yygWGVrOowjE4AIqgKhGlfJKuRtydUljZsv1MaPD P2LSEv8cIWoswc0osmseveDqGqeNlix5KawxC5En7VYVTqFEBIon6eR3zx7qaIeyv mlvdPUkhU6gvhfAK7XledLQofA%253D%253D&fbclid=IwAR1JBO3V07c7VDI4qdVed_KFyExoIag8q0MJtdChbmLiDflW511DoB0W7kc

LISAD

Joonis 57. 2085

VORM Nr. 204.

NSVL RAHANDUSE RAHVAKOMISSARIAAT
RIIKLIKU KINDLUSTUSE PEATALITUS
GOSSTRAHH

Kindlustustunnistus nr. 000315 *

ettevõtete, asutiste ja organisatsioonide vara
vabatahtliku kindlustuse kohta.

Käesolev kindlustustunnistus on välja antud
Tallinna linna Elamute Valitsus'ile
(ettevõtte, asutise või organisatsiooni nimetus)
kohta, et temalt on vastavalt kindlustusavaldusele *jaan.* 19 *41*

antud NSVL RRK poolt 8. X 1938 kinnitatud vabatahtliku kindlustuse ees-
kõrvalde põhjal
Kindlustus *Vorstitööstus*
(vara nimetus)

kuulub *Tallinna linna Elamute Valitsus'ile*
asub *Tallinnas, Lastekodu t. n. 28*
(näidata vara täpne asukoht)
ajaga *17. veebruar. 19 41* kella 24 kuni *17. veebruar. 19 42*

24, summaga rbl. *6250.-*

KINDLUSTUSMAKSUD:

kuulub tasumisele kindlustusmaksu üldse rbl. *46.88*

Kindlustuse sõlmimisel tasutud rbl. *46.88*

kuulub tasumisele „.....“ 19..... rbl. *F*

tasutud „.....“ 19..... rbl. *Tallinna*

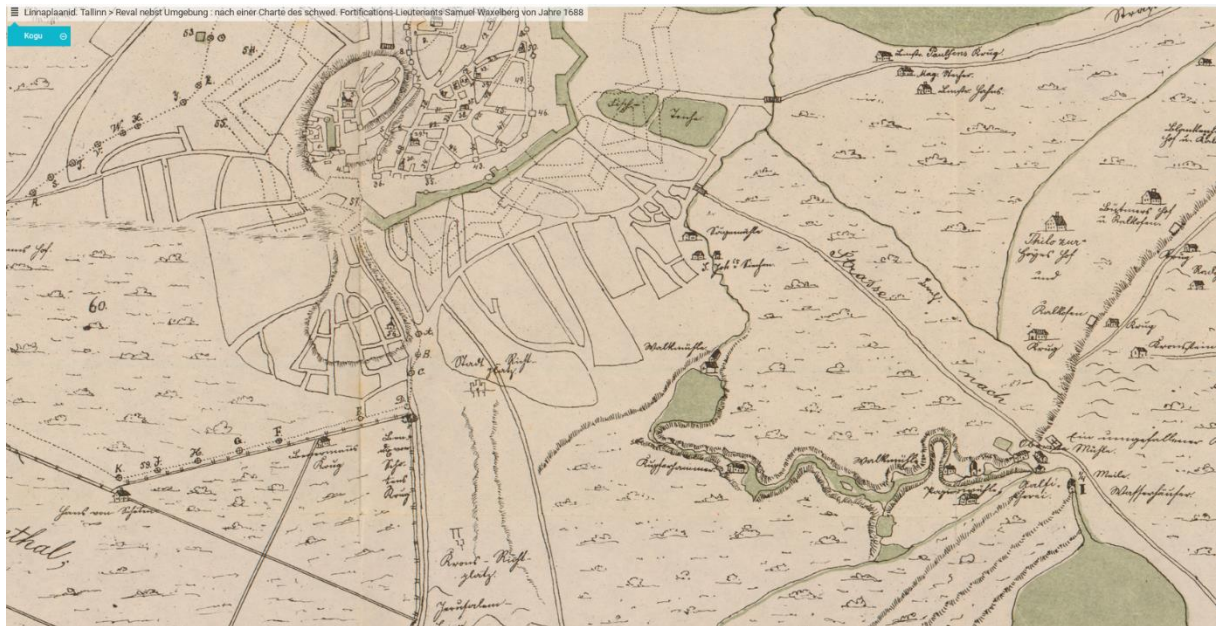
Kindlustus on sõlmitud Riikliku Kindlustuse
inspektori poolt.

17. veebruaril 19 41
J. E. MOK.
Kindlustusinspektor (allkiri)

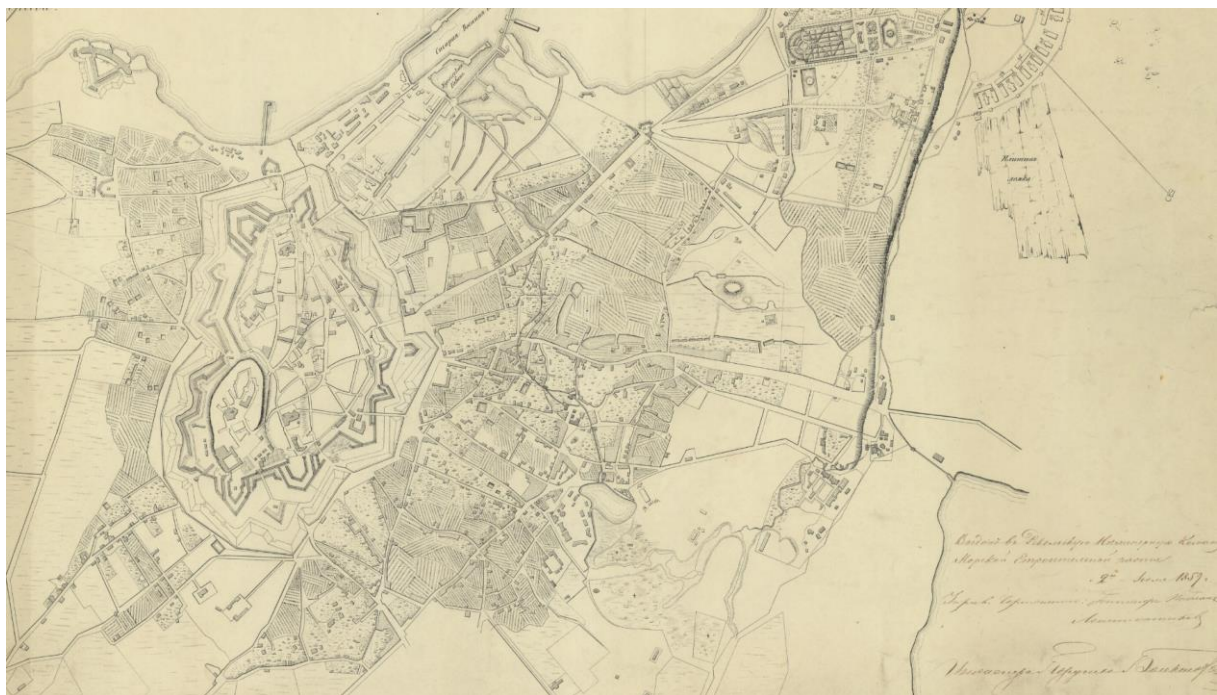

„Ühistrükk“, Tallinn.

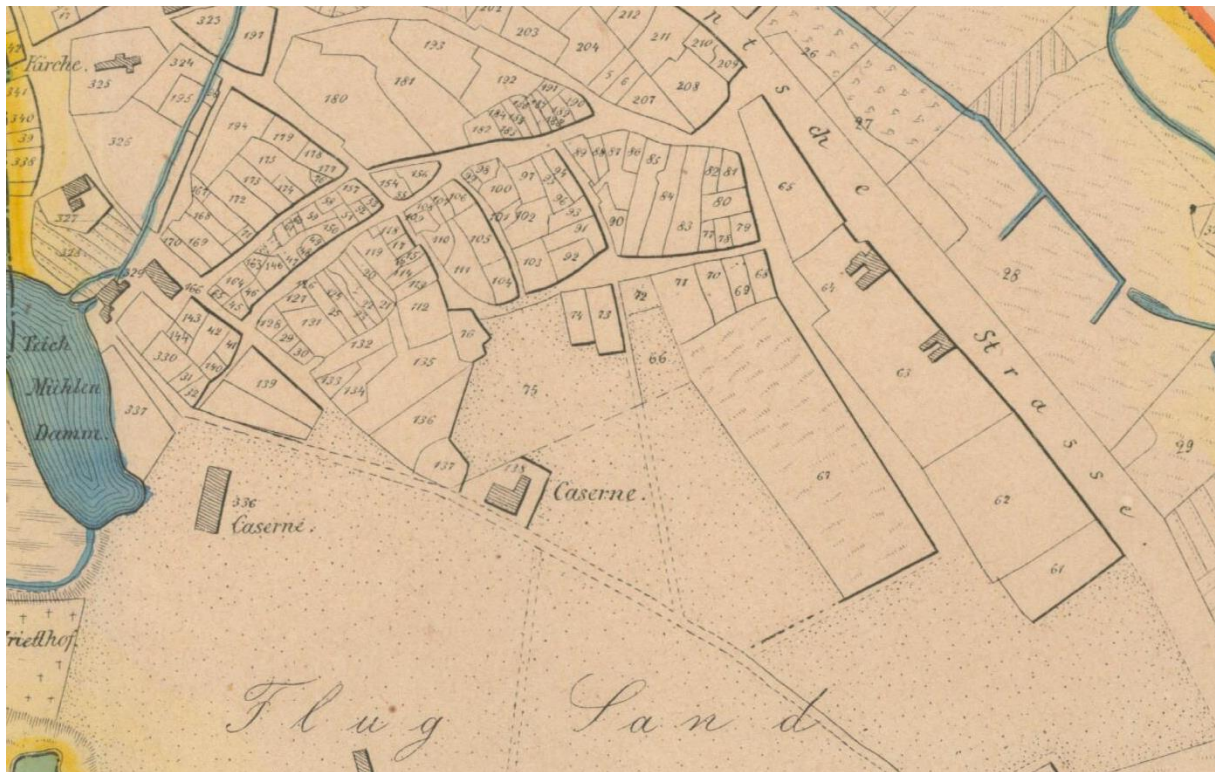
Joonis 57. Lastekodu 28 kinnistul asunud vorstitööstuse kindlustustunnistus TLA86.1.1366

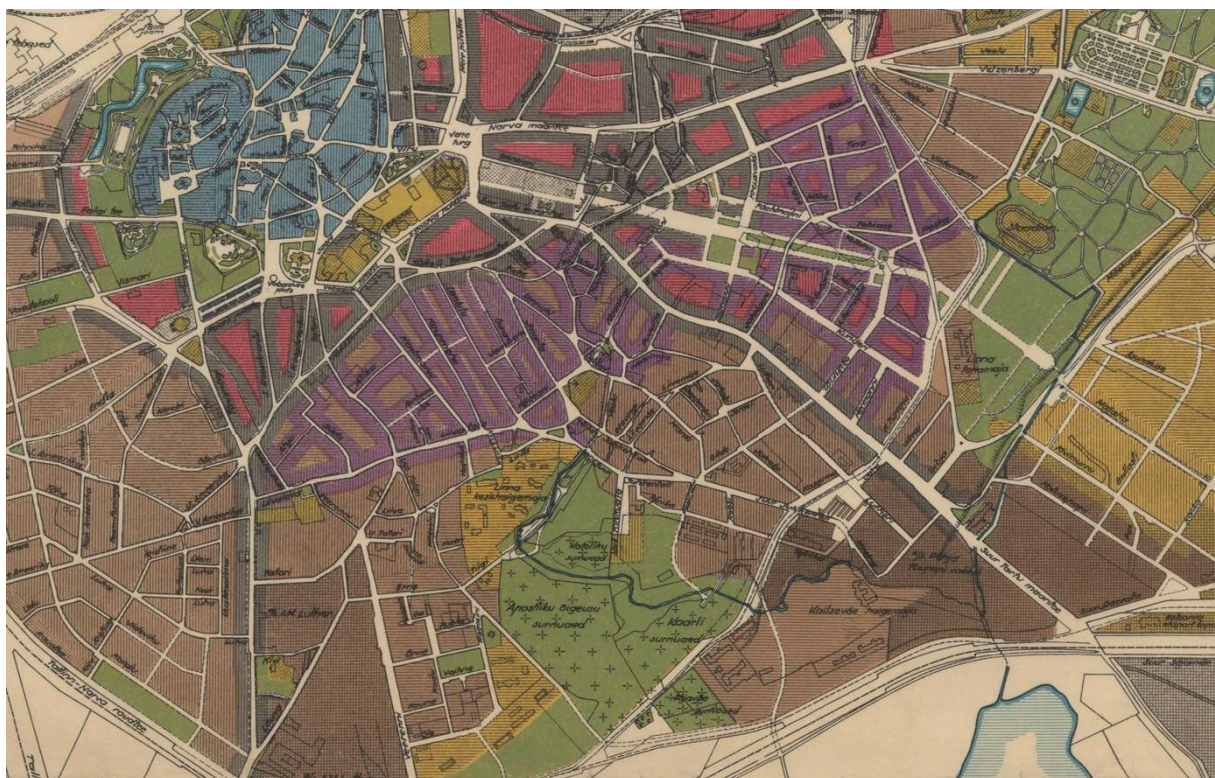
Joonis 58. [Linnaplaanid. Tallinn](#) > Reval nebst Umgebung : nach einer Chartre des schwed. Fortifications-Lieutenants Samuel Waxelberg von Jahre 1688. Härjapea jõe ääres asunud veskid, esimene tööstuspiirkond Tallinnas.

Joonis 59. [EAA.2072.2.12 leht 1](#) Генеральный план г. Ревеля составленный в Строительном Департаменте, Морского Министерства (1858). Keldrimäe eeslinn rajati liivikule ning 19 saj keskel oli paar hoonet ainult Tartu maantee ja Lastekodu tänava vahelisel alal.

Joonis 60. Gouvernements-Stad Reval. Karte sämtlicher Laendereien des III-ten Vorstadt Quartals. [EAA.2072.9.3](#) leht 7, 1865 aasta. Keldrimäe asumi kujunemine.

Joonis 61. Tallinna linna plaan. Kuulub Riigi Teatajas nr. 59 1932. a. avaldatud Tallinna Linna Ehituseääruse juurde, mille alusel oli Keldrimäe puithoonestus piirkonnas 40%. [ERA.T-6.3.1696](#) leht 1.

Maja natsionaliseerimise akt

Eesti NSV ajutise Ülemnõukogu Presiidiumi seadluse suurte majade natsionaliseerimise kohta (ENSV Teataja 1940, 37, 433) alusel natsionaliseeritakse
Tallinnas, Lastekodu 28, kinn. nr. 819N
(linna või asula ja tänava nimetus, kus maja asub ning maja ja kinnistu nr.)

Kuni natsionaliseeritud maja ja selle päraldiste ning varade tegeliku ülevõtmiseni volitatud usaldusmehe poolt jäävad need senise omaniku, valdaja või nende asemikkude järelevalve alla. Viimased on vastutavad maja ja selle päraldiste ning varade eest. Senised omanikud, valdajad või nende asemikud on vastutavad kõikide kahjude eest, mis majale ja selle päraldistele ning varadele võivad tekkida nende kahjustava tegevuse või tegevusetu oleku tõttu.

Ühtlasi on majaomanikud, valdajad või nende asemikud kohustatud eelnevalt hendatud ajani täitma linnade ja maakondade kommunaalmajanduse osakondade poolt antud korraldusi.

Natsionaliseerimiskomisjoni esindaja: *J. Purdelo*

Majaomanik, valdaja või asemik: *J. Tamuok*

Majahoidja: *J. Kasvandik*

8194

09. süg. 1.

270871

Tallinna Linna TSN TK Arhitektuuri
ja Planeerimise Valitsusele

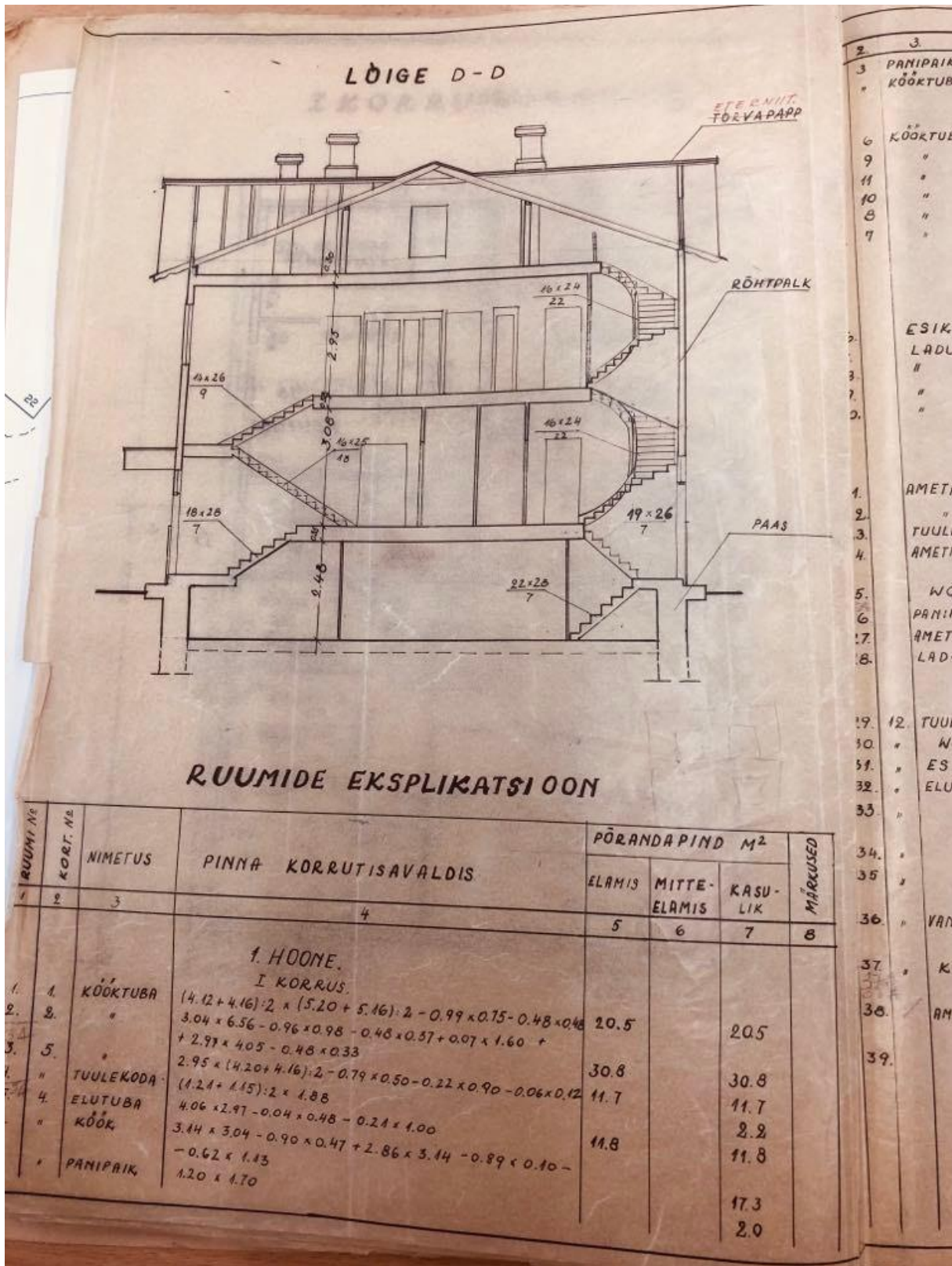
Lammutatava hoone karakteristik

1. Hoone aadress Tallinn, Mererejoon, Lastekodu t. nr. 28
2. Ehitamise aasta andmed puuduvad
3. Korruselisus kaks kahekorrusel. elamu ja üksik- ja kahekorrusel. asutusehoone-elamu
4. Välisseinte materjal elamud puit, asutusehoone-elamu segaehitusviisiga
5. Elanepinna suurus 506,0 m²
6. Amortisatsiooni aste 71 %
hindamise aasta 1970.a.
7. Bilansiline maksumus 22.063,30 rubla
8. Hojelduse omanik Tallinna Linna TSN TK Elamuvalitsus

A. P. Põld

Tall. Linna Tehnilise Invent.

Büroo juhataja:

Joonis 64. Lastekodu 28 kolmanda hoone läbilõige ja I hoone ruumide eksplikatsioon. [ERA.T-2.4-1.6325](https://era.t-2.4-1.6325)

	3	4	5	6	7	8
3	PANIPRAK	1.22×0.90				1.1
6	KÖÖKTUBA	$2.59 \times 4.34 - 0.48 \times 0.48 - 0.70 \times 0.97$		10.8		10.8
		I KORRUSEL KOKKU	85.6			
		II KORRUS				20.2
6	KÖÖKTUBA	$4.12 \times 5.15 - 0.95 \times 0.79 - 0.48 \times 0.48$	20.2			14.4
9	"	$3.01 \times 5.15 - 0.95 \times 0.96 - 0.48 \times 0.35$	14.4			14.5
11	"	$(3.01 + 2.97) : 2 \times (5.06 + 5.10) : 2 - 0.75 \times 0.87 - 0.48 \times 0.40$	14.3			14.5
12	"	$(3.00 + 2.94) : 2 \times 5.12 - 1.03 \times 0.65 - 0.09 \times 0.58$	14.5			15.1
13	"	$(3.13 + 3.17) : 2 \times 5.12 - 0.49 \times 0.90 - 0.90 \times 0.70$	15.1			12.6
14	"	$(2.60 + 2.70) : 2 \times 5.09 - 0.47 \times 0.47 - 0.64 \times 1.00$	12.6			91.1
15		II KORRUSEL KOKKU	91.1			199.3
		HOONE KOKKU	176.7			
		2. HOONE				
		KELDRIKORRUS				
16	ESIK	$(2.12 + 2.38) : 2 \times 2.64$				5.9
17	LADU	2.63×3.57		9.4		9.4
18	"	$3.60 \times (3.88 + 4.26) : 2 - 0.07 \times 2.20$		14.5		14.5
19	"	$(4.40 + 4.02) : 2 \times 2.52 - 0.10 \times 1.56$		10.5		10.5
20	"	$[(6.39 + 6.35) : 2 - 1.20] \times (6.18 + 5.74) : 2 + (1.31 + 1.41) : 2 \times 1.20 - 1.88 \times 0.15 - 0.42 \times 0.57 - \pi \times 0.42^2 - (4.33 + 1.00) \times 0.09$		30.9		30.9
		KORRUSEL KOKKU	65.3			71.2
		I KORRUS				
21	AMETIRUUM	$(7.22 + 6.44) : 2 \times 6.73 - \pi \times 0.44^2$		46.0		46.0
22	"	$6.61 \times 2.84 : 2 + 2.55 \times 6.38 : 2 - 0.27 \times 0.84 \times 2 : 3$		17.4		17.4
23	TUULEKODA	$(0.88 + 0.94) : 2 \times (1.25 + 1.29) : 2$				1.2
24	AMETIRUUM	$5.93 \times 3.88 : 2 + 3.50 \times 6.26 : 2 - (1.37 + 1.41) : 2 \times (1.05 + 0.99) : 2 - 0.81 \times 0.30 \times 2 : 3 - 0.15 \times 0.89 + 1.05 \times (0.94 + 0.98) : 2$		21.6		21.6
25	WC	$1.02 \times (1.04 + 1.00) : 2 - 1.02 \times 0.05$				1.0
26	PANIPRAK	0.80×1.00				0.8
27	AMETIRUUM	$2.92 \times 5.10 : 2 + 5.62 \times 3.00 : 2 - \pi \times 0.32^2$		15.6		15.6
28	LADU	$(3.14 + 3.16) : 2 \times (3.05 + 4.61) : 2 - 0.04 \times 2.40$		15.1		15.1
		KORRUSEL KOKKU	115.7			118.7
		II KORRUS				
12	TUULEKODA	$(1.90 + 1.84) : 2 \times 1.04$				1.9
"	WC	$(0.88 \times 0.76) : 2 \times (1.25 + 1.19) : 2$				1.0
"	ESIK	$(2.68 \times 2.57) : 2 \times (2.87 + 2.74) : 2 + 0.48 \times 1.43 - 0.62 \times 0.45$				7.8
"	ELUTUBA	$(2.53 \times 2.57) : 2 \times (3.91 + 3.87) : 2 - 0.48 \times 0.61$	9.6			9.6
"	"	$(4.36 + 4.30) : 2 \times (3.87 + 3.92) : 2 - 0.13 \times 0.44 - 1.05 \times 0.50 - 0.80 \times 0.94) : 2$		15.9		15.9
"	"	$(4.17 + 4.23) : 2 \times (3.27 + 2.94) : 2 - 0.10 \times 0.45 - 0.40 \times 0.62$	12.7			12.7
"	"	$4.02 \times 5.77 : 2 + 5.17 \times 3.98 : 2 - 0.05 \times 0.28 - 0.33 \times 0.88 - 0.20 \times 1.12$		21.0		21.0
"	VANNITUBA	$3.83 \times 1.23 - 0.13 \times 0.30 - 0.36 \times 0.53 - (0.21 + 0.53) : 2 \times 0.19 - 0.07 \times 0.82 - 0.22 \times 0.22 : 2$				4.3
"	KÖÖK	$(2.86 + 2.82) : 2 \times (6.49 + 6.21) : 2 + 0.22 \times 1.26 - 0.86 \times 1.23 - 0.78 \times 0.92 + 0.75 \times 0.93$				17.2
"	AMETIRUUM	$5.95 \times 6.20 : 2 + 4.77 \times 6.34 : 2 + (1.53 + 1.55) : 2 \times (1.25 + 1.31) : 2 - 1.10 \times 0.80 - 0.13 \times 0.30 - 0.17 \times 0.05$				34.6
"	"	$2.70 \times 4.84 : 2 + 4.34 \times 2.62 : 2 - 0.95 \times (0.95 + 0.91) : 2 + 0.11 \times 0.20 \times 2$				34.6
		KORRUSEL KOKKU	11.4			11.4
		HOONE KOKKU	59.2	46.0		137.4
			59.2	227.0		327.3

Joonis 65. Lastekodu 28 esimese ja teise hoone eksplikatsioon. [ERA.T-2.4-1.6325](https://era.ttu.ee/handle/10061/16325)

		3. HOONE KELDRIKORRUS			
40.	43.	KÖÖKTUBA	$3.03 \times 6.05 - 0.79 \times 4.08 + 0.06 \times 1.39$	17.6	17.6
			KORRUSEL KOKKU:	17.6	17.6
I KORRUS					
41.	15.	ESIK	$(2.27 + 2.34) \cdot 2 \times 3.28 + 0.24 \times (0.52 + 1.04) \cdot 2 - \pi \times 0.25^2 \cdot 2 - 0.50 \times 0.08$		7.6
42.	"	ELUTUBA	$(2.67 + 2.73) \cdot 2 \times 2.29 - 0.73 \times 0.65 - 0.33 \times 0.22 \times 2 \cdot 3$	5.7	5.7
43.	"	"	$(3.55 + 3.59) \cdot 2 \times 4.91 - 0.90 \times 0.11 - 0.10 \times 0.90 - (0.90 + 0.10) \times 0.48$	17.1	17.1
44.	"	"	$4.91 \times 2.42 - 0.41 \times 0.80 - 0.75 \times 0.57$	11.1	11.1
45.	"	"	$16.14 + 6.08) \cdot 2 \times 3.65 - 1.39 \times 0.17 - 1.00 \times 0.26$	21.8	21.8
46.	"	KÖÖK	$3.63 \times (4.53 + 4.67) \cdot 2 - 0.75 \times 0.30 - 1.85 \times 0.05 - 0.80 \times 2.23$		14.6
47.	"	TUULEKODA	1.97×0.85		0.9
48.	"	PANIPAIK	1.30×0.79		1.0
49.	"	ELUTUBA	$3.65 \times (1.32 + 1.46) \cdot 2 + 0.30 \times 0.70 - 0.16 \times 0.54$	5.2	5.2
50.	"	"	$3.65 \times 2.27 - 0.27^2 \times \pi$	8.1	8.1
51.	"	VÄHERUUM	$2.53 \times (1.16 + 1.12) \cdot 2$		2.9
52.	"	WC	0.80×1.10		0.9
53.	"	VANNITUBA	$2.34 \times 1.61 - 1.13 \times 0.82 - 0.56 \times 1.08 + 0.53 \times 0.59$		5.4
54.	14.	WC	$(1.02 + 1.04) \cdot 2 \times 1.37$		1.4
55.	"	VÄHERUUM	0.95×1.17		1.1
56.	"	PANIPAIK	0.96×0.93		0.9
57.	"	KÖÖK	$5.27 \times (2.14 + 2.10) \cdot 2 - 1.26 \times 0.81 - 0.48 \times 0.30$		10.0
58.	"	ELUTUBA	$(6.17 + 6.53) \cdot 2 \times (2.64 + 2.70) \cdot 2 - 0.22 \times 1.19 - 0.52 \times 0.33$	16.4	16.4
59.	"	"	$4.32 \times 2.07 + 0.70 \times 0.07 - \pi \times 0.30^2$	8.7	8.7
60.	"	VANNITUBA	$1.99 \times 2.13 - 0.46 \times 0.46 + 4 \times 0.14 \times 0.14 \cdot 2$		4.1
61.	"	ELUTUBA	$6.03 \times 3.05 - 0.59 \times 0.33 - 1.00 \times 0.38$	17.8	17.8
62.	"	"	$(3.90 + 3.88) \cdot 2 \times 4.15 - 0.33 \times 0.59 - 0.39 \times 1.00$	15.9	15.9
63.	"	ESIK	$(1.82 + 1.84) \cdot 2 \times 3.58$		7.1
			KORRUSEL KOKKU:	127.5	127.5
II KORRUS					
64.	10.	ESIK	$(2.29 + 2.31) \cdot 2 \times 2.38$		5.5
65.	"	KÖÖK	$2.40 \times 2.29 - 0.64 \times 1.32 - 0.89 \times 0.04$		4.6
66.	"	ELUTUBA	$(3.71 + 3.63) \cdot 2 \times 4.93 - 0.10 \times 0.75 - 0.13 \times 1.01 + (2.36 + 2.44) \cdot 2 \times 4.94 - 0.75 \times 0.36 - \pi \cdot 0.25^2$	29.3	29.3
67.	17.	KÖÖKTUBA	$3.65 \times (4.86 + 4.66) \cdot 2 - 0.15 \times 0.73 - 0.99 \times 0.13 + (3.97 + 3.77) \cdot 2 \times 3.67 - 0.64 \times 1.20 - 0.55 \times 0.52$	29.6	29.6
68.	18.	ELUTUBA	$3.63 \times 5.19 - 0.19 \times 1.26 - 0.17 \times 0.91$	18.4	18.4
69.	"	KÖÖK	$3.24 \times 3.66 - 0.67 \times 1.13$		11.1
70.	19.	"	$2.16 + 3.33 - 0.85 \times 0.61 - 0.04 \times 0.35$		6.7
71.	"	ESIK	$1.89 \times 2.10 - 0.32 \times 0.33$		3.9
72.	"	WC	1.00×0.90		0.9
73.	"	ELUTUBA	$(2.64 + 2.72) \cdot 2 \times 4.32 - 0.48 \times 0.28 - 1.02 \times 0.16 - 2 \times 0.15 \times 0.08 - 0.16 \times 0.06 - 0.10 \times 0.10$	16.6	16.6
74.	"	"	$2.13 \times (6.37 + 6.33) \cdot 2 - 3 \times 0.07 \times 0.15 - \pi \times 0.25^2$	13.3	13.3
75.	20.	"	$3.08 + 2.05 - 0.36 \times 0.14 + 3.96 \times 3.05 - 0.64 \times 0.30 - 0.60 \times 0.33$	18.0	18.0
76.	"	"	$(3.90 + 3.86) \cdot 2 \times 3.19 - 0.30 \times 0.40$	12.3	12.3
77.	"	KÖÖK	$2.80 \times (2.43 + 2.35) \cdot 2 - 0.13 \times 1.29 - 0.93 \times 0.60 - 0.96 \times 0.46 + 0.12 \times 0.15 + (1.50 + 1.40) \cdot 2 \times 2.82 - 1.40 \times 0.05$		9.6
			KORRUSEL KOKKU:	137.5	137.5
			HOONE KOKKU:	282.9	282.9
4. HOONE					
578.		LADU	$(6.31 + 6.29) \cdot 2 \times 3.93$	24.8	24.8
			MAJAVALDUS KOKKU:	24.8	24.8
			PLAANISTAS: ESIKSTUS.	518.8	251.8 934.5
			10.10.58	KONTROLLIS: KYARE	15.12.58.a.

Joonis 66. Lastekodu 28 kolmanda hoone eksplikatsioon ERA.T-2-4-1.6325